

# Sverige glider isär

Victoria Park och Rosengård, två bostadsområden i samma stad. Två skilda världar.

**Text: Anna Rökaeus Bild: Johanna Svensson**  
**SocialPolitik nr 4 /dec 2008**

– Jag blir reportagets invandrare som bor i det fula området. Men ni såg ju faktiskt själva när ni gick in. Smutsen och klottret i trappuppgången. Och stanken. Ändå är det inte så farligt här om man jämför med vissa andra hus i området.

Trots att Nazih Hourani inte trivs, har han bott i Rosengård sedan 1997.

– Men jag försöker i alla fall hålla det så fint som möjligt inne hos mig, säger han och sätter nyckeln i låset.

I ett av de tre rummen står två furusängar. Och så ett skrivbord med en kontorsstol.

– Jag skaffade lägenheten för att jag så gärna vill att mina tre döttrar ska få sova i ett eget rum om de kommer hit. Vår relation har varit väldigt upp och ner genom åren så jag vet aldrig om de dyker upp. Men egentligen är den här lägenheten för stor och dyr för mig.

Att det växer fram ett nytt bostadsområde tio bilminuter ifrån Nazihs hem är en nyhet för honom. Vi ska dit och hälsa på, men Nazih följer inte med.

Huvudbyggnaden i det som ska bli Victoria Park är samtida med Rosengård men tillhör inget miljonprogram. Huset utsmyckades av konstnären Carl Fredrik Reuterswärd på 70-talet. Nu restaureras det och byggs ut.

– Vi har börjat med att färdigställa de gemensamma ytorna. Här

i loungen kan man umgås och det kommer att finnas en bar med drinkar, vin och champagne. Man kan säga att vi är i Victoria Parks hjärta, säger Unni Åström som är Victoria Parks VD.

Genom stora glasfönster ser man Limhamns kalkbrott, så jättelikt att Malmös alla byggnader sägs få plats.

Det som tar form vid dess kant ska enligt reklambroschyren bli en boendemiljö som andas både delaktighet, trygghet och integritet. Sommaren 2009 ska 133 av 395 lägenheter stå klara. En av dem tillhör Lotta Jerre och Sonne Pennerup.

– Nej två. Vi har köpt en ovanpå vår egen också, där barnen ska bo. De är så pass stora nu så vi tyckte att det var smidigast. Då kan vi bara sälja den sedan när de flyttar hemifrån, säger Sonne.

– Det är ändå meningen att vi ska ha ett gemensamt familjeliv, säger Lotta.

– Ja, även Lottas 80-åriga föräldrar har köpt en lägenhet här, berättar Sonne.

**I Victoria Parks tre visningslägenheter** varvas konstens alla nutida homestylingregler med en och annan rokokostol i nytappning. De som flyttar in i området kan få det likadant om de vill. Victoria Park samarbetar med både inredare och återförsäljare.

– Ja, det blir nog en del nyinköp när man flyttar hit. Mycket av de möbler som man har – stora tunga antika – passar inte riktigt. Här är det ju modernt – ljust och luftigt, säger Sonne.

Nazih har just investerat i två stycken mattor. De är röda och pryds av blommor i kinesisk stil.

– Vardagsrumsgolvet är fullt av repor och märken – jag ville dölja dem.

I samma rum hänger taklampor med glaskrystaller och längst väggarna står tre soffor. Nazih bjuder oss att sitta. Själv slår han sig ned i en fåtölj och börjar berätta om sin väg till den nuvarande bostaden.

– Jag har bott i Ånge och Sandviken också. Men min dåvarande fru hade släkt i Malmö så vi flyttade hit. Vi och våra tre döttrar. Men sedan skilde vi oss.

På väggarna hänger ramar med dikter. Nazih har skrivit dem själv. De handlar om kärlek och saknaden efter barnen.

– Från början är jag palestiniern från Libanon. Men där var det inbördeskrig. Hit, till Kingdom of Sweden – Paradiset – kom vi i slutet av 80-talet.

*Tycker du att det är ett paradis?*

– Man lever. Jag andas, äter, sover, går till läkaren...

**Lotta och Sonne är i alla fall** helt säkra på att det är paradiset som de ska flytta in i. De kan faktiskt inte se en enda nackdel med sitt blivande boende, även om de tänker efter.

– Om man kan få tillgång till spa, vill man inte ha det då? Om man kan få tillgång till bio, golf och vinkällare, vill man inte ha det då? Om man kan få tillgång till en sådan här fantastisk park, vill man inte ha det då? säger Sonne.

Flytten in i Victoria Park kommer att bli starten på hans och Lottas samboliv. Tidigare har de bott i varsin villa. I Skanör och i Staffanstorps.

– Man använder inte trädgården på samma sätt nu när barnen har blivit stora, säger Lotta, som är 46 år och jobbar som lärare.

– Nej, trädgården är mest ett bekymmer. Plocka in utemöbler och plocka ut utemöbler. Här bor vi mindre och mycket bekvämare. Vi kan verkligen ha vår fritid till fritid. Det vi

har gillat och använt i våra trädgårdar de senaste åren har varit uteplatserna. Men en stor uteplats får vi ju här också, säger Sonne som är 49 år och chef på ett försäkringsbolag.

– Men vi skulle nog ha svårt för att bosätta oss i en lägenhet i centrala Malmö. Där skulle man inte få tillgång till grönska på samma sätt. Den stora parken här gör att det blir lite som ett mellanting mellan lägenhet och villa, säger Lotta.

Någon finanskris har varken drabbat Sonne, Lotta eller Victoria Park.

– Vi kanske får lite mindre för våra villor, men det oroar oss inte, säger Sonne.

– Vi erbjuder en framtidsprodukt som vi är först med i Sverige. En fullskalig anläggning. Här investerar du inte bara i ett boende utan i en livsstil. Om det här hade varit ett vanligt boende hade det kanske påverkats mer av krisen, men vi säljer varje vecka. På vår senaste visning var det 400 personer, säger Unni Åström som inte bara är VD utan också bostadsrättsinnehavare i Victoria Park.

**Hon liknar området** vid ett semesterresort eller ett kryssningsfartyg.

– Jag kommer från resebranschen. När jag kom hit första gången för att gå på anställningsintervju kände jag mig hemma direkt. Att man lockas av lyx och bekvämlighet tror jag är gemensamt för alla som väljer att flytta in här. Vill man inte äta i restaurangen eller laga egen mat kan man köpa med sig färdigrätter hem. Och så finns det dygnet-runt-öppen reception och ett servicebolag som kan hjälpa till med sådant som städ och tvätt.

Källaren i huset där Nazih bor har brunnit tre gånger den senaste tiden. Alla saker förstördes, men röklukten har stannat kvar. Finanskrisen känns lika avlägsen här som i Victoria Park. Pengar som aldrig har funnits kan inte brinna.

– Det är Newsec, ett privat bostadsbolag, som äger huset. De bryr sig inte. De tänker väl att det ändå bara är invandrare och socialbidragstagare som bor här. Tvättmaskinerna är trasiga nästan jämt. Jag har ringt och sagt till flera gånger – ingenting händer.

**Unni Åström tycker** att det är viktigt med en bostadsmarknad som är rik på valmöjligheter.

– Vissa tycker ju faktiskt inte att ett boende som Victoria Park är attraktivt överhuvudtaget, säger hon.

Att det är bra att det finns olika boendeformer att välja på håller Sonne och Lotta med om.

– Man går ju igenom olika skeenden i livet. Jag skulle kanske inte ha velat bo här om barnen fortfarande var små, då hade jag nog varit nervös för att de skulle kladda ner, säger Lotta.

– Tonåringarna däremot tycker ju att det här är toppen, fortsätter Sonne och ser ut över parken som snart ska fungera som familjens trädgård.

I många medier har deras blivande boende kallats för Sveriges första gated community. Victoria Park kommer inte omringas av några stängsel såsom "riktiga" gated communities i exempelvis USA och Sydafrika, men enligt Unni Åström kommer det att märkas att områdets parker är privat mark avsedd för de boende.

– Det kommer att bli osynliga murar. Samma sak kommer att gälla för vår park som för en villaträdgård. Där går man inte in om man inte tillhör huset, det kommer man inte känna att man ska göra här heller.

Att Victoria Park skulle dra till sig människor som känner sig otrygga ute i det "riktiga" samhället har Unni, Sonne och Lotta däremot svårt att tro.

– Men jag kan bara tala för mig själv. Och det är klart, om man är gammal och ensam kan jag mycket väl förstå att man kan känna sig otrygg på gatorna i Malmö. Men överlag tror jag att det är sociala människor som väljer att bo här. På ett sätt kan man ju se Victoria Park som en form av kollektiv – man delar saker med andra boende, säger Lotta.

**Att främja umgänge mellan** människor är också ett av Victoria Parks främsta mål, enligt Unni Åström. Själv är hon 50 år och utgör ett av Sveriges alla ensamhushåll.

– Men jag gillar det sociala livet. Det ska vara lätt för de som bor här att bjuda in sina vänner och lära känna sina grannar. På en av våra visningar var det till exempel en man som hade blivit änkling. Han var 60 år och ensam i ett hus utan att veta vart han skulle ta vägen. När han kom in i loungen sa han direkt "Här känns det bra. Här vill jag bo". Alla har inte ett stort umgänge även fast de gärna vill. På Victoria Park kommer vi till exempel alltid att ha ett gemensamt nyårsfirande.

Persiennerna hemma hos Nazih är neddragna, men vinklade så att de ändå släpper in lite ljus.

– Jag har få vänner och känner mig ensam. Jag vet inte om det beror på mig, men jag försöker ta kontakt med människor – det är svårt. Under en period var jag väldigt deprimerad, säger han och konstaterar att "invandrare" och "svenskar" lever isolerade från varandra.

– Efter mina 19 år i Sverige kan jag nog säga att det är rädsla som gör att vi inte rör oss i varandras världar. Många är rädda för det okända – vissa till och med hatar det. Jag brukade hata matematik i skolan för att jag inte visste något om det. Det är därför som svenskar, i synnerhet de med mycket pengar, lever avskilt från de "okända" invandrarna. Och regeringen, de planerar inte heller för att invandrare ska integreras. Här i Rosengård bor nästan bara invandrare.

I Victoria Park kostar en lägenhet mellan 1,7 och 9,6 miljoner. Månadsavgiften till föreningen ligger på 1500 till 3000 kronor. Utöver den tillkommer en obligatorisk serviceavgift på 1250 kronor per person.

– Min hyreslägenhet kostar 6000 kronor i månaden. Bostadsbidraget täcker en del, sedan har jag min sjukpension. Jag skulle gärna flytta från Rosengård. Till ett område där det är rent. Men det blir för dyrt, säger Nazih.

**I Libanon jobbade han som översättare.** Det fortsatte han med när han kom till Sverige, men eftersom det var svårt att få anställningar fick det bli eget företag. Nu är han förtidspensionerad på grund av ett synfel.

– Det är viktigt att man utbildar sig för att inte hamna på botten. Men för invandrare – många är utbildade i sina hemländer, men här – de jobbar med taxi och buss, pizza och falafel, livsmedel och städ. Det finns många välutbildade invandrare som inte får chansen. Bara läkare – det är det brist på i Sverige så dem kan man anställa. Att vara rik är inget brott, men det är ett brott när man ser ett stort gap mellan fattiga och rika. Jag vet att det är omöjligt att låta alla leva i samma standard och ha samma inkomst, men det ska inte behöva finnas fattiga i Sverige – och definitivt inte hemlösa, säger han

– Vem som helst får köpa lägenhet här. Men det är klart att du måste ha ett kapital för att kunna göra det. Visst är det så, säger Unni Åström.

Att ett område som Victoria Park skulle bidra till ökad segregation är trots det inget som bekymrar henne.

– Det där tycker jag är att övertolka saker. Här kommer ju dessutom en kommunal väg att skära genom området och restaurangen kommer att vara öppen för allmänheten. Det som ökar segregationen och gör att man får segregerade områden är att folk inte har jobb. Att de inte kan försörja sig själva,

säger Unni Åström.

"Trams". Det är Sonnes kommentar på frågan om Victoria Park bidrar till ökad segregation.

– Man måste inte vara rik för att bo här. Alla som bor i villa har råd. Och det gör ju en stor del av Sveriges befolkning, menar han.

– Det finns ju de som har sparat också. Jag tror inte att det bara är rika människor som ska flytta in här. Och om det är så så är det ju ingen skillnad mot hur det redan är – folk med olika mycket pengar bor i olika områden, säger Lotta.

– Alla kan inte ha samma möjligheter. Så är det. Så har det alltid varit och så kommer det alltid att vara, säger Sonne.

**anna.rokaeus@gmail.com**

**Läs vidare:** [www.victoriapark.se](http://www.victoriapark.se)